

אור השבת

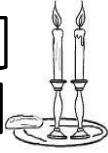
פרשת נזח

עלון מס' 51

הדלקת נרות - 16:34

מוצאי שבת - 17:32

* עפ"י זמני ת"א

”יתגבר יתר מארי“ \ מהנהגותיו של הגר"מ אליהו זצ"ל

יש תיקון חצות ולהתכונן להפילה, כתוב להתגבר כארי", לוחש האריה בהתאמצות. אך הרב סוויסה מתעקש: "אריה שהיה עובר את מה שהרב עובר ועוד תחת מורפיום, היה ישן שבוע שלם", אמר. מבעד למסכת החמצן הנוודינית נשמע חיוך של לוחם. "בשביל זה נאמר 'כארי' ולא אריה ממש. צריך להתגבר יותר מאריה", אומר

שתיים וחצי לפנות בוקר. הרב זצ"ל מתעורר בחדרו שבטיפול נמרץ בבית החולים "שערי צדק". מצבו קשה וכאבים עזים הוא סובל כבר חודשים ארוכים. מבעד למכשירים המלפפים את קלסתרו האצילי הוא מברר: "מה השעה?" ואחר כך ישאל "מתי הנץ?" הנץ החמה מנצח את המורפיום. "הנץ בחמש וארבעים", עונה המקורב. "תעירו אותי שעה וחצי לפני כן", מבקש הרב ונרדם לעוד כשלושים דקות. אחריהן הוא שוב הרב. כמו מתחנן על נפשו. "אבל הרב צריך לנוח, יקין, ישאל מה השעה ויבקש שוב להעיר אותו שעה מספיק שעה", התחנן ר' חיים סוויסה, המשמש הנאמן, וחצי לפני הנץ... על נפשו של הרב. "לא. שעה וחצי. שעה זה מעט מדי,

”בוא וראה כמה גדול כוחו של חמס (מה חורה אצורה של) שהרי דור המבול עברו על הפול (על כל העבירות שבאולם), ולא נחתם עליהם גזר דינם עד שפשוט ידיהם בגזל, שנאמר: ”כי מלאה הארץ זובס מפניהם- והנני משויתם את הארץ.“ ~ ר' יומן ~

ויחל נח איש האדמה

”ויחל נח איש האדמה ויטע כרם, וישת בן היין וישכר ויתגל בתוך אהלו“ (פ', כ"ב-כ"א) ו"יחל" = עשה עצמו חולין, שהיה לו לעסוק תחילה בנטיעה אחרת.

"איש האדמה" = אמר רבי ברכיה: חביב משה מנח, נח שנקרא איש צדיק נקרא איש האדמה, אבל משה משנקרא איש מצרי נקרא איש האלוקים. (בראשית רבה, ל"ו, ד', ו')

מהמדרש אנו למדים שנעשה נח חולין, וירד מדרגת איש צדיק לאיש האדמה, מפני שהיה לו להתעסק בנטיעה אחרת ולא בדבר שיקרבנו לאיסור. אדם צריך להרחיק עצמו ממקום סכנה ומכל דבר שיכול להביאו לידי מכשול, ואם אינו עושה כן נקרא "חולין".

פרעה את טבעתו מעל ידו, ויהנה על יד יוסף. רגליו שלא פסעו בעבירה - "וירכב אותו ובמרכבת המשינה אשר לו". מחשבה שלא חשבה בעבירה- זכה תבוא ותיקרא חכמה "ויקראו לפניו אברך" אב בחכמה ורך בשנים.

כל איבר מאבריו של יוסף קיבל את שכרו על שלא קרב אל העבירה.

אבל השכר הגדול והמיוחד ביותר הוא עבור ה-”יניס ויצא הזויצה“, שכר שבו זכו כלל ישראל לקריעת ים סוף ולהצלת האומה כולה.

ומתוך השכר הגדול יש להבין שודאי גם דבר זה הוא הגדול משאר דברים שנמנו לעיל, שהרי "לפום צערא אגרא".

מנח תבעו- אבוס התקרב לחטאך ועל כך נקרא "איש האדמה". ויש לדייק שנקרא איש האדמה עוד טרם ששתה והשתכר, אלא

דרשו חז"ל: "הים ראה ויניס" מה ראה ארונו של יוסף יורד לים, אמר הקב"ה ינוס מפני הנס ויצא החוצה, אף היא (הים) נס מפניו".

בשיחות מוסר כתב (גר"ח שאל"ף 35) שעל עצם הימנעותו של יוסף מהחטא קיבל יוסף שכר, כמו שדרשו בבראשית רבה: "פיו שלא נשק בעבירה- זכה 'ועל פיו יישק כל עמי'. גופו של נגע בעבירה- זכה 'וילבש אותו בגדי עש'. צווארו שלא הרכין בעבירה- זכה 'וישם רביד הזהב על צווארו'. ידיו שלא מיששו בעבירה- זכה 'ויסר

”דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום“ (משלי ג' יז)

חידת השבוע

מי אני?

- א. אביו של נח.
- ב. נכדו של נח ושחי.
- כשם ידק השדה.
- ג. אשתו של נח.

נח איש צדיק תמים היה בדורותיו

ד' יהודה אמר: "בדורותיו" היה צדיק - אילו היה בדורו של משה או בדורו של שמואל - לא היה צדיק.

דבי נחמיה אמר: ומה אם "בדורותיו" היה צדיק, בדורו של משה על אחת כמה וכמה!

משל לצלוחית של פליטון (שן רחמי) מזקפת צמיד פתיל (מכסה מהפק) ומזנחת בין הקבוצות - ודיחה נודף. אילו הייתה חוץ לקבוצות - כל שבן! (ובלי שריחה טרף)

מלאכת טוהן

טבך: בשבוע שעבר למדנו שמותר לפרור דבר שהיה טוהן והתגבש שוב, ומטעם זה, טבך הרחה שהתייבש ונעשה גושים, מותר לפרורו בראשי אצבעותיו.

לכלוך על הבגד: בגד שהתלכלך בשבת בבזבז, מותר לשפשפו מבפנים, והיינו שייקח את שני צדי הבגד מבפנים וישפשף זה בזה, אבל לא מבחוץ. ומותר לגרדו בעיפורן אפילו מבחוץ, ואע"פ שהבזבז מתפורר, אין בזה איסור, כיוון ש-"אין טוהן אחר טוהן".

פינת האמונה

מתוך
מזכרתי תש"ז

בשבוע שעבר למדנו שחייבים לדעת מהם הסימנים לכך שאנו באמת בתהליך של גאולה ושאלנו לא סתם חיים בדמיונות שווא.

בשבועות הבאים נלמד בעז"ה מהם סימני הגאולה כפי שלמדנו חז"ל בתורתנו הקדושה.

סימן ראשון: התגברות הצרות.

שואה. שם קצר. חזק ומלא משמעות. אין שם אחר שיכול לבטא את מה שהתחולל על אדמת אירופה לפני כ-60 שנה. פרעות, פוגרומים, אינקוויזיציה, גזרות ועוד מיני צרות שונות נחתו על עם ישראל במהלך הגלות. אך השמדה המונית ושיטתית מתוך תפיסת עולם אידיאולוגית-זאת לא ראינו מעולם. לצערנו המזימה הנוראה יצאה לפועל בחלקה, ושישה מליון יהודים נספו. רק כדי לקבל באיזה סדר גדול מדובר- עדיין אין היום במדינת ישראל שישה מליון יהודים...

השואה הייתה המצב הקשה והנוראי ביותר במהלך הגלות הקשה. הצרות התגברו לאין ערוך. הכאב עצום ואי אפשר להסביר אותו. קשה מאוד לתת הסבר המניח את הדעת והרגש לנוראות השואה. אך אפשר בעדינות ובזהירות לראות בכך סימן לאור המבצבץ במעמקי החושך.

"אם ראית דור שצרות רבות באות עליו כנהר - חכה לו (לגואל)" [סנהדרין צח:]. "אב וכן הלכו במטע רגלי אורף. נפש חיה לא הייתה בסכיבה. סימני יישוב לא נחזו באופק. והבן - צמא ורעב, מגרד לו באוזן, וחכוכ טורדני מציק לו. "אבא, מתי נגיע למקום ישוב? מתי נגיע למדינה? שואל הבן. והאב מרגיע: "סימן זה יהא בידך: את מתי העיר קוברים ממוץ לעיר. לכן אם תראה בית קברות לפניך - סימן שאוטמונו הגענו למדינה" [ע"פ מדרש תהילים].

עיונים בספר דניאל

מתוך יעוריו של
הרב זמיר כהן
ע"ט"א

פרק י"ב - עמ"י באחרית הימים

בשבוע שעבר למדנו שדניאל שמע את הדו-שיח בין המלאכים (גבריאל ושדיהם של הנצרות והאסלאם).

"ואני שובעתי ולא אבין ואמרה - ה' מה אזורית אלה?" דניאל אומר שהוא שמע את כל הדברים האלו אך הוא עדיין לא הבין מה האחרית של כל התהליך. מתי יהיה הסוף? מתי תהיה אחרית הימים? "ויאמר, כך דניאל כי סתומים וזותומים הדברים עת קץ", עונה לו המלאך - מעבר לדברים אלו אני לא יכול לפרט יותר מידי ולומר לך תאריכים מוגדרים. "יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים" - את הנתונים שיש לי רשות להעביר והצלחתי למסור - מסרתי לך, מעבר לכך תדע שיהיו המון אנשים שבמשך הגלות ינסו לברר את הדברים, לעשות צירופי מספרים וחשבונות ויגיעו לתאריכים. "והרשיעו רעים ולא יבינו כל רשעים והמושכילים יבינו" - המלאך אומר לדניאל שהוא יודע שכתוצאה מהתאריכים האלו יהיו כאלו שירשיעו מכיוון שיפרסמו תאריכים של גאולה ויהיו אנשים שיטענו בחשבון או שלא יטענו ויכוונו באמת לאחד התאריכים המסוגלים לגאולה [אך הגאולה תלויה במעשיהם של ישראל באותו הזמן המסוּגָל]. אם עמ"י לא יזכה לגאולה בתאריכים שחישבו השנה תחלוף והמשיח לא יבוא, אנשים יגידו לעצמם שהכול לא רציני ויאבדו את האמונה שלהם. לכן, אומר המלאך, שהוא לוקח בחשבון שיהיו אנשים שירשיעו כתוצאה מהנתונים שמסר לדניאל. נמשך בחלוף האחרון של פרק י"ב בס"ד בסמוך הבא...

בית הקברות הנורא של נוראות השואה - הוא סימן ליישוב, למדינה שצריכה להופיע. השואה אינה נתפסת בדעת בן אנוש, אך אף על פי כן אחר ליל הבלהות אנו קמים ומגלים שהנה, מדינת ישראל קמה ונהייתה! יותר מכך. התגברות הקשיים והצרות יכולה להביא לרפיון באמונה, לנטישת החזון. אך במבט עמוק יותר הקשיים דווקא מעודדים ומפיחים תקווה.

תשעה חודשים נושאת אישה את העובר ברחמה. תשעה חודשים של נשיאתו באהבה, קצת קשה, די מכביד ומידי פעם כואב, אך בסך הכול - סוחבים... חודש תשיעי, כריסה בין שיניה. הכאבים מתחילים להתגבר, הופכים לקשים ממש. היא זועקת מרוב צער. הכאבים הנוראים שהתגברו הם התקווה שהנה הילד המיוחל עומד להיוולד, לצאת לאוויר העולם. הצער הוא סימן לכך שיש כאן לידה. וכמו בלידה האישית הפרטית, כך בלידה של אומה, של מדינה.

תהליך ארוך של גלות והריון עברנו, רגע לפני הלידה, שנייה לפני הקמת המדינה וקיבוץ גלויות הנפלא - מגיעים הכאבים העזים שלא באו בכל תקופת הגלות הקשה. זה סימן שיש לידה.

הצרה עצמה מלמדת אותי שיש כאן דבי גדול שעומד להופיע. מתוך הציה עצמה, מתוך הכאבים - נולד הילד. מופיעה הגאולה.

"ובמנזרה יושע"

בשבוע הבא נלמד בעזרת ה' את סימן הגאולה השני (סימן יותר מעודד)

זכות הלימוד בעלון לרפואת והצלחת
סיגל אמואל בת סעדה הי"ו

משובות

1. מהפסוק: "כי אורף ראיתי צדיק" ולא נאמר גם תמים (סירובין"ח).
2. מבול = מ.נח.
3. לא. אברהם ואי. ב. צדיק מלפני עושה צדיק וצדיקה ואם ראשית ימות: צדונה, ברוחה, יאה קדמה - מתחשב בכל הסביבה
4. במשך 120 שנה. כפי ששאלו אותו לפני משה ואלי יחזרו בתשובה.

שאלות מהפרשה

1. מנין לומר דש"י את הכלל: "אומרים מקצת שבתו של אדם בפניו"?
2. כיצד מכונה המבול בהפסדה?
3. "נה איש צדיק" א. מי עוד בתנ"ך זכה לתואר צדיק? ב. מה משמעות המילה צדיק?
4. במשך כמה שנים בנה נח את התיבה ומדוע נמשכה בנייתה זמן דב? (דש"י).